

Laidiens: **18.03.2011., Nr. 44**

Ministru kabineta noteikumi Nr.173

Rīgā 2011.gada 1.martā (prot. Nr.13 33.§)

Kārtība, kādā tiek piešķirts valsts un Eiropas Savienības atbalsts lauksaimniecībai tiešā atbalsta shēmu ietvaros

Izdoti saskaņā ar Lauksaimniecības un lauku attīstības likuma 5.panta ceturto daļu

1. Vispārīgie jautājumi

1. Noteikumi nosaka kārtību, kādā tiek piešķirts valsts un Eiropas Savienības atbalsts lauksaimniecībai tiešā atbalsta shēmu ietvaros saskaņā ar Padomes 2009.gada 19.janvāra Regulu Nr.73/2009 (EK), ar ko paredz kopējus noteikumus tiešā atbalsta shēmām saskaņā ar kopējo lauksaimniecības politiku un izveido dažas atbalsta shēmas lauksaimniekiem, kā arī groza Regulas Nr.1290/2005, (EK) Nr.247/2006, (EK) Nr.378/2007 un atceļ Regulu (EK) Nr.1782/2003 (turpmāk – regula Nr.73/2009).

2. Valsts un Eiropas Savienības atbalsta veidi ir šādi:

2.1. vienotais platības maksājums;

2.2. papildu valsts tiešie maksājumi:

2.2.1. par nokautiem vai eksportētiem liellopiem;

2.2.2. par zīdītājgovīm;

2.2.3. par aitu mātēm;

2.2.4. par zālāja un linu sēklām;

2.2.5. par kartupeļu cieti;

2.3. atdalītie papildu valsts tiešie maksājumi:

2.3.1. par platībām;

2.3.2. par pienu;

2.3.3. par liellopiem;

2.3.4. īpašos gadījumos jaunajiem lauksaimniekiem;

2.3.5. par laukaugu platībām;

2.4. atsevišķais maksājums par cukuru;

2.5. atbalsts par pārstrādei paredzēto aveņu un zemeņu platībām;

2.6. īpašais atbalsts par pienu.

3. Atbalstu var saņemt lauksaimnieks, kas atbilst regulas Nr.73/2009 2.panta "a" apakšpunkta prasībām un veic lauksaimniecisko darbību saskaņā ar minētās regulas 2.panta "c" apakšpunkta prasībām.

4. Ņemot vērā regulas Nr.73/2009 31.pantu, Lauku atbalsta dienests pieļauj atkāpes no šajos noteikumos minētajiem nosacījumiem šādos nepārvaramas varas vai ārkārtas apstākļu gadījumos (turpmāk – ārkārtas apstākļi):

4.1. lauksaimnieka ilgstoša darbnespēja;

4.2. lauksaimnieka nāve;

4.3. lielas saimniecības daļas piespiedu atsavināšana valsts vai sabiedrības vajadzībām, ja lauksaimnieks to nevarēja paredzēt saistību uzņemšanās dienā;

4.4. stihiska dabas nelaime vai ugunsgrēks, kas būtiski ietekmē lauksaimnieka lauksaimniecībā izmantojamo zemi un ēkas, kuras izmanto lauksaimniecības dzīvnieku turēšanai;

4.5. epizootija, kas skārusi visus lauksaimnieka lauksaimniecības dzīvniekus vai daļu no tiem.

5. Ja iestājušies šo noteikumu 4.punktā minētie ārkārtas apstākļi, lauksaimnieks vai viņa pilnvarotā persona 10 darbdienu laikā, sākot no dienas, kad šāda iespēja rodas, iesniedz attiecīgajā Lauku atbalsta dienesta reģionālajā lauksaimniecības pārvaldē, kurā reģistrēts platību maksājumu iesniegums:

5.1. detalizētu aprakstu par ārkārtas apstākļu iestāšanos;

5.2. ārkārtas apstākļus apliecinošus dokumentus.

6. Vienoto platības maksājumu, atsevišķo maksājumu par cukuru un atbalstu par pārstrādei paredzēto aveņu un zemeņu platībām nepiešķir regulas Nr.73/2009 28.panta 1.punkta "b" apakšpunktā noteiktajā gadījumā.

7. Lauku atbalsta dienests pieņem lēmumu par šo noteikumu 2.punktā minēto maksājumu piešķiršanu un nodrošina to pilnīgu izmaksu atbilstoši regulas Nr.73/2009 29.panta 2.punkta nosacījumiem.

8. Lauku atbalsta dienests šo noteikumu 53., 56., 60., 63. un 68.punktā minētās atdalīto papildu valsts tiešo maksājumu likmes (latos), šo noteikumu 72.punktā minēto atsevišķā maksājuma par cukuru likmi (latos), kā arī šo noteikumu 77. un 78.punktā minētos samazinājuma koeficientus publicē laikrakstā "Latvijas Vēstnesis" līdz kārtējā gada 1.novembrim.

9. Vismaz trīs nedēļas pirms attiecīgā atbalsta veida iesnieguma iesniegšanas termiņa beigām:

9.1. Lauku atbalsta dienesta reģionālā lauksaimniecības pārvalde nodrošina šo noteikumu 1., 2., 3., 4., 5., 6., 7., 8., 9., 10., 11. un 12.pielikumā minētās veidlapas un lauksaimniecībā izmantojamās zemes kartes izsniegšanu;

9.2. Valsts augu aizsardzības dienests nodrošina šo noteikumu 13.pielikumā minētās veidlapas pieejamību.

10. Lauku atbalsta dienesta reģionālā lauksaimniecības pārvalde vismaz trīs nedēļas pirms attiecīgā atbalsta veida iesnieguma iesniegšanas termiņa beigām, ievērojot regulas Nr.73/2009 19.panta 2.punkta nosacījumus, nodrošina šo noteikumu 1.pielikumā minēto veidlapu pieejamību elektroniskajā pieteikšanās sistēmā, kurā norādītas iepriekšējā gadā noteiktās platības, kā arī lauksaimniecībā izmantojamās zemes karte. Lauksaimnieks reģistrējas Lauku atbalsta dienesta reģionālajā lauksaimniecības pārvaldē, lai iegūtu pieeju elektroniskajā pieteikšanās sistēmā esošajām veidlapām.

11. Platību maksājumu iesniegumu (1.pielikums) un citus atbalsta saņemšanai nepieciešamos dokumentus atbilstoši šo noteikumu prasībām lauksaimnieks vai viņa pilnvarotā persona Lauku atbalsta dienesta reģionālajā lauksaimniecības pārvaldē iesniedz personīgi, elektroniski vai nosūta pa pastu.

12. Vienu šo noteikumu 1.pielikumā minēto iesniegumu saskaņā ar Komisijas 2009.gada 30.novembra Regulas Nr.1122/2009 (EK), ar ko paredz sīki izstrādātus noteikumus, lai īstenotu Padomes Regulu (EK) Nr.73/2009 attiecībā uz savstarpēju atbilstību, modulāciju un integrēto administrēšanas un kontroles sistēmu saskaņā ar minētajā regulā paredzētajām tiešā atbalsta shēmām lauksaimniekiem, kā arī lai īstenotu Padomes Regulu (EK) Nr.1234/2007 attiecībā uz savstarpēju atbilstību saskaņā ar viņa nozarē paredzēto atbalsta shēmu (turpmāk – regula Nr.1122/2009), 10.pantu lauksaimnieks iesniedz, piesakoties uz:

12.1. šo noteikumu 2.1., 2.3., 2.4., 2.5. un 2.6.apakšpunktā minētajiem atbalsta maksājumiem;

12.2. Lauku attīstības programmas 2007.–2013.gadam pasākumiem "Maksājumi lauksaimniekiem par nelabvēlīgiem dabas apstākļiem teritorijās, kas nav kalnu teritorijas", "*Natura 2000* maksājumi un maksājumi, kas saistīti ar Direktīvu 2000/60/EK un noteikti saskaņā ar Regulas Nr.1698/2005 38.pantu", "Agrovides maksājumi" un "*Natura 2000* maksājumi mežu īpašniekiem" saskaņā ar normatīvajiem aktiem par valsts un Eiropas Savienības lauku attīstības atbalsta piešķiršanu vides un lauku ainavas uzlabošanai.

13. Ja Lauku atbalsta dienests rakstiski pieprasa papildu informāciju par šajos noteikumos noteiktajā kārtībā iesniegtajiem dokumentiem, lauksaimnieks rakstiski iesniedz informāciju divu nedēļu laikā pēc pieprasījuma saņemšanas. Ja pieprasītā informācija netiek iesniegta, Lauku atbalsta dienests atbalstu samazina par konkrētā maksājuma vienību, par kuru nav saņemta Lauku atbalsta dienesta pieprasītā informācija.

2. Savstarpējā atbilstība

2.1. Laba lauksaimniecības un vides stāvokļa nosacījumi

14. Atbilstoši regulas Nr.73/2009 6.panta prasībām lauksaimnieks ievēro šādus lauksaimniecībā izmantojamās zemes laba lauksaimniecības un vides stāvokļa nosacījumus:

14.1. lauksaimniecībā izmantojamo zemi apstrādā ar augsnes mitruma režīmam atbilstošu lauksaimniecības tehniku, nodrošinot, ka lauksaimniecības tehnikas riteņu nospiedumu dziļums nepārsniedz 30 centimetrus un garums vienlaidus nepārsniedz 40 metrus;

14.2. lauksaimniecībā izmantojamā zemē tiek kopta lauksaimnieka atbildībā esošā meliorācijas sistēma, nodrošinot tās darbību, saglabāšanu un zemes mitruma režīma regulēšanu;

14.3. rugaini vai sauso zāli aizliegts dedzināt uz lauka;

14.4. pastāvīgās pļavas un ganības, kā arī aramzemē iesētos ilggadīgos zālājus:

14.4.1. nogana un applāuj vai vismaz vienu reizi nopļauj, zāli novāc vai sasmalcina un izkliedē līdz kārtējā gada 15.augustam, bet, ja platību izmanto biškopībā nektāra vākšanai vai tā ir iekļauta Eiropas nozīmes aizsargājamo dabas teritoriju sarakstā (*Natura 2000*) saskaņā ar likumu "Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām", – līdz kārtējā gada 15.septembrim;

14.4.2. platību, kuru izmanto enerģijas kultūraugu – klūdziņu prosas, miežubrāļa – audzēšanai un kurā enerģijas kultūraugi ziedēšanas fāzi ir sasnieguši iepriekšējā gadā, nopļauj un novāc līdz kārtējā gada 1.maijam;

14.5. zālājus platībā, kuru neizmanto kultūraugu audzēšanai vai kurā ir augļu dārzi vai ilggadīgie stādījumi, applāuj līdz kārtējā gada 15.augustam;

14.6. lauksaimniecībā izmantojamās zemes daļu, kuras nogāzes garums ir vismaz 20 metru un slīpums ir lielāks par 10 grādiem, no kārtējā gada 1.oktobra līdz nākamā gada 31.martam nodrošina vismaz ar minimālu kultūraugu veģetāciju vai saglabā rugaini;

14.7. saglabā un nepieļauj to dabas pieminekļu – dižakmeņu, aizsargājamo koku un aleju – iznīcināšanu vai bojāšanu, kuri aizsargājami saskaņā ar normatīvajiem aktiem par īpaši aizsargājamo dabas teritoriju aizsardzību un izmantošanu;

14.8. nelieto mēslošanas līdzekļus 10 metru platā joslā gar ūdensteci, kas noteikta saskaņā ar normatīvajiem aktiem par ūdens saimniecisko iecirkņu klasifikatoru;

14.9. ir saņemta ūdens resursu lietošanas atļauja saskaņā ar normatīvajiem aktiem par ūdens resursu lietošanas atļauju, ja, veicot lauksaimnieciskās darbības, apūdeņošanā izmanto vairāk nekā 10 kubikmetru virszemes vai pazemes ūdeņu diennaktī.

15. Ja lauksaimnieks vienlaikus pretendē uz vienoto platības maksājumu un atbalstu pasākumā "Agrovides maksājumi" saskaņā ar normatīvajiem aktiem par valsts un Eiropas Savienības lauku attīstības atbalsta piešķiršanu vides un lauku ainavas uzlabošanai, tas papildus šo noteikumu 14.punktā minētajiem nosacījumiem ievēro šādus laba lauksaimniecības un vides stāvokļa nosacījumus:

15.1. platībā, kas pieteikta atbalstam apakšpasākumā "Bioloģiskās daudzveidības uzturēšana zālajos", kopj meliorācijas sistēmas vai tās daļas vai izņem tās no meliorācijas kadastra informācijas sistēmas saskaņā ar normatīvajiem aktiem par meliorācijas kadastru;

15.2. platībā, kas pieteikta atbalstam apakšpasākumā "Rugāju lauks ziemas periodā", augsni apstrādā saskaņā ar normatīvajiem aktiem par valsts un Eiropas Savienības lauku attīstības atbalsta piešķiršanu vides un lauku ainavas uzlabošanai;

15.3. pastāvīgās pļavas vai ganības, kā arī aramzemē sēto ilggadīgo zālāju:

15.3.1. vismaz vienu reizi gadā nopļauj un zāli novāc vai sasmalcina (laikposmā no kārtējā gada 1.augusta līdz kārtējā gada 15.septembrim) vai nogana un appļauj, ja lauksaimnieks pretendē uz atbalstu apakšpasākumā "Bioloģiskās daudzveidības uzturēšana zālajos" un apakšpasākumā "Buferjoslu ierīkošana";

15.3.2. nogana un appļauj vai vismaz vienu reizi gadā nopļauj un zāli novāc vai sasmalcina līdz kārtējā gada 15.augustam, ja lauksaimnieks pretendē uz atbalstu apakšpasākumā "Bioloģiskās lauksaimniecības attīstība".

16. Ja lauksaimnieks neievēro kādu no šo noteikumu 14. un 15.punktā minētajiem laba lauksaimniecības un vides stāvokļa nosacījumiem, šo noteikumu 2.punktā (izņemot šo noteikumu 2.2.apakšpunktu) minēto atbalstu samazina saskaņā ar regulas Nr.1122/2009 70., 71. un 72.pantu.

2.2. Pastāvīgo pļavu un ganību saglabāšanas un pārveidošanas nosacījumi

17. Lauku atbalsta dienests katru gadu līdz 15.augustam atbilstoši regulas Nr.1122/2009 3.pantam aprēķina kārtējā gada pastāvīgo pļavu un ganību un kopējās lauksaimniecības zemes platības attiecību valstī (procentos), izmantojot šādu formulu:

$$A = \frac{\sum PG}{\sum LIZ} \%, \text{ kur}$$

A – pastāvīgo pļavu un ganību attiecība (%);

$\sum PG$ – lauksaimnieku deklarētā kopējā pastāvīgo pļavu un ganību platība (ha);

ΣLIZ – lauksaimnieku deklarētā kopējā lauksaimniecībā izmantojamās zemes platība (ha).

18. Lauku atbalsta dienests līdz kārtējā gada 20.augustam publicē laikrakstā "Latvijas Vēstnesis" informāciju par šo noteikumu 17.punktā minētās attiecības izmaiņām salīdzinājumā ar 2005.gadu.

19. Saskaņā ar regulas Nr.1122/2009 4.panta 1.punktu, ja šo noteikumu 17.punktā minētā attiecība ir samazinājusies, lauksaimniekam, kas pieprasa šo noteikumu 2.1.apakšpunktā minēto atbalstu, ir pienākums nepārveidot pastāvīgajām pļavām un ganībām izmantotu zemi citām vajadzībām, ja nav saņemta Lauku atbalsta dienesta atļauja šo noteikumu 22.punktā minētajā kārtībā.

20. Ja šo noteikumu 17.punktā minētās attiecības samazinājums ir lielāks par 10 procentiem, lauksaimniekiem, kas pārveidojuši pastāvīgās pļavas un ganības par zemi citām vajadzībām, ir pienākums atbilstoši regulas Nr.1122/2009 4.panta 2.punkta otrās un trešās daļas prasībām tās pārveidot atpakaļ par pastāvīgajām pļavām un ganībām izmantojamu zemi līdz nākamā gada platību maksājuma iesnieguma iesniegšanas dienai.

21. Šo noteikumu 20.punktā minētos nosacījumus nepiemēro lauksaimniekam, kas pilnībā pārstrukturē saimniecību, pārveidojot to par augkopības saimniecību, likvidējot vai būtiski samazinot lopu ganāmpulku, ja ir saņemts Lauku atbalsta dienesta lēmums par atļauju pārveidot pastāvīgās pļavas un ganības par zemi citām vajadzībām.

22. Lauku atbalsta dienests pieņem šo noteikumu 21.punktā minēto lēmumu un nosūta to lauksaimniekam pa pastu mēneša laikā pēc dienas, kad lauksaimnieks Lauku atbalsta dienesta reģionālajā lauksaimniecības pārvaldē ir iesniedzis:

22.1. iesniegumu (9.pielikums);

22.2. valsts aģentūras "Lauksaimniecības datu centrs" (turpmāk – Lauksaimniecības datu centrs) izziņu par lopu ganāmpulka likvidāciju vai būtisku samazināšanu vismaz par 51 procentu vai darījumu apliecinājošu dokumentu par lopu ganāmpulka vai tā būtiskas daļas (vismaz 51 procenta) pārdošanu.

2.3. Obligātās pārvaldības prasības

23. Obligātās pārvaldības prasības saskaņā ar regulas Nr.73/2009 5.pantu noteiktas šo noteikumu 14.pielikumā.

24. Ja lauksaimnieks neievēro šo noteikumu 14.pielikumā noteiktās obligātās pārvaldības prasības, vienotā platības maksājuma, atsevišķā maksājuma par cukuru, īpašā atbalsta par pienu un atbalsta par pārstrādei paredzēto aveņu un zemeņu platībām maksājuma kopējo summu samazina saskaņā ar regulas Nr.1122/2009 70., 71. un 72.panta nosacījumiem.

3. Vienotais platības maksājums

25. Vienoto platības maksājumu var saņemt par lauksaimniecībā izmantojamo zemi, kurā tiek audzēta kāda no šo noteikumu 15.pielikumā minētajām lauksaimniecības kultūrām, ja zeme ir bijusi labā lauksaimniecības stāvoklī 2003.gada 30.jūnijā un:

25.1. tajā nav invazīvo latvāņu ģints augu sugu;

25.2. tajā, rēķinot uz vienu hektāru, nav vairāk par 50 atsevišķi augošiemi kokiem, kā arī nav koku vai krūmu puduru, kas aizņem vairāk nekā 0,01 hektāru lielu platību;

25.3. tajā nav vilkvālišu vai tā nav mitrzeme, kura laikposmā no 15.maija līdz 15.septembrim ir klāta ar ūdeni ilgāk nekā četras nedēļas pēc kārtas un kura nav piemērota kultūraugu audzēšanai, lopbarības ieguvei, zāles pļaušanai